

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3332/2024
27.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Војкан Војиновић, адвокат из ..., против тужене ОШ "Вук Караџић" Ниш, чији је пуномоћник Јелена Пантовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1415/2024 од 17.07.2024. године, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1415/2024 од 17.07.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1859/2022 од 05.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље, којим је тражила да суд поништи, као незаконито, решење директора тужене 01 бр. 295/1 од ...2022. године и решење Школског одбора ОШ "Вук Караџић" из Ниша бр. 01-310/2 од ...2022. године, а да тужиљу врати на рад и распореди на радно место ..., као неоснован. Ставом другим изреке, тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 283.500,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж1 1415/2024 од 17.07.2024. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиље и потврдио пресуду Нишу П1 1859/2022 од 05.02.2024. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка пред другостепеним судом.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремену ревизију и допуну ревизије, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је доставила одговор на ревизију тужиле, захтевајући накнаду трошкова ревизијског поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Тужиле у ревизији указује на битну повреду из одредаба члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је код тужене радила на радном месту "... (...), почев од 23.01.2006. године до 19.08.2022. године, када јој је престао радни однос на основу решења којим јој је изречена дисциплинска мера престанка радног односа. Директор тужене је против тужиле покренуо дисциплински поступак закључком бр. 01-193/1 од 02.06.2022. године, због основане сумње да је 31.05.2022. године у 15,28 часова, за време великог одмора у поподневној смени, на степеништу главног хола ОШ "Вук Караџић" у Нишу извршила повреду забране из члана 111. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017 ... 129/2021), под називом: забрана насиља, злостављања и занемаривања/физичко насиље, тако што је ударила И.М. ученицу одељења ... Тужиле се, писаном изјавом изјаснила на наводе из закључка и саслушана је на расправи која је у дисциплинском поступку одржана 21.06.2022. године. На основу изведених доказа и увида у видео запис са сигурносне камере школе, утврђено је да је тужиле 31.05.2022. године била дежурна за време великог одмора у поподневној смени у главном холу у приземљу школе. По повратку ученика у учионице дошло је до инцидента којом приликом је тужиле у 15,28 отвореном шаком десне руке ударила мал. ученицу И.М. по леђима, пошто је претходно ухватила у пределу врата и окренула за 180 степени. На леђима ученице констатован је отисак шаке десне руке ... АА. Наведено чињенично стање утврђено је на основу изјаве сведока датих у претходном поступку и на усменој расправи, као и на основу изјаве АА са усмене расправе, те увидом у видео запис са сигурносне камере главног хола у приземљу школе и увидом у писане исправе. По спроведеном дисциплинском поступку, директор тужене је донео решење бр. 01-295/1 од 14.07.2022. године, којим је тужиле изречена дисциплинска мера престанка радног односа, јер је оглашена одговорном за извршену повреду забране из члана 111. Закона о основама система образовања и васпитања под називом: забрана насиља, злостављања и занемаривања/физичко насиље. Против тог решења, тужиле је благовремено поднела жалбу која је одбијена решењем Школског одбора ОШ "Вук Караџић" у Нишу бр. 01-310/2 од 17.08.2022. године. Тужбом у овој парници тужиле побија законитост аката на основу којих јој је престао радни однос, наводећи да је дугогодишња учитељица са искуством у просвети од 33 године радног стажа, те да критичном приликом није дошло до насиља са њене стране, већ да су је деца, укључујући и мал. ученицу И.М. одгурнула остваривши физички контакт са њом, а да је тужиле, критичном приликом, поступала у нужној одбрани. Изведеним доказима,

пред првостепеним судом, утврђено је да се тужила, спорном приликом, налазила на четвртом степену ступеништа школе и обема рукама држала за гелендер, када јој је пришла ученица И.М. која је стала на други степен, након чега је покушала да прође испод испружене руке тужиле, која је положајем тела покушала да је спречи да прође уз ступениште на горе. Потом је тужила девојчицу зауставила тако што јој је ставила руку на главу и чело, окренула је за 180 степени и тиме вратила уназад. Девојчица се окренула и пошла надолу, низ ступенице, окренута леђима тужили која је, у замаху отвореном шаком девојчицу ударила по леђима у пределу лопатице, услед чега се ученица савила напред и сишла низ ступенице.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиле одбили, применом одредбе члана 111, 162. став 1. тачка 3, 165 и 166. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017 ... 129/2021), налазећи да су побијана решења донета у законито спроведеном поступку у ком је утврђено да је тужила учинила повреду забране насиља из члана 111. истог Закона, за коју је прописана мера престанка радног односа.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања прописана је одредбом члана 111. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017 ... 129/2021), тако што је у установи забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, детета, ученика, одраслог, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи. Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика и одраслог (став 3.). Под физичким насиљем, у смислу овог Закона, сматра се физичко кажњавање детета, ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи, свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика, одраслог или запосленог, насилно понашање запосленог према детету, ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом (став 6.). На основу одредбе члана 162. Закона о основама система образовања и васпитања, запослени одговара за, под тачком 3., повреду забране из члана 110.-113. тог Закона. На основу одредбе члана 165. Закона о основама система образовања и васпитања, дисциплински поступак се покреће и води за учињену тежу повреду радне обавезе из члана 164. и повреду забране из члана 110.-113. овог Закона (став 1.). Директор установе покреће и води дисциплински поступак, доноси решење и изриче меру у дисциплинском поступку против запосленог (став 2.). Дисциплински поступак покреће се писменим закључком који садржи податке о запосленом, опис повреде, забране, односно радне обавезе, време, место и начин извршења и доказе који указују на извршење повреде (став 3.). Запослени је дужан да се писмено изјасни на наводе из закључка из става 3. овог члана у року од 8 дана од дана пријема закључка (став 4.). Запослени мора бити саслушан са правом да усмено изложи своју одбрану, сам или преко заступника, а може за расправу доставити и писмену одбрану (став 5.). По спроведеном поступку доноси се решење којим се

запосленом изриче дисциплинска мера којом се ослобађа одговорности или којим се поступак обуставља (став 8.). Дисциплинске мере прописане су у одредби члана 166. Закона о основама система образовања и васпитања, тако што се запосленом који изврши повреду забране прописане чланом 110, 111. и 113. овог Закона, односно по други пут изврши повреду забране прописане чланом 112. овог Закона и запосленом који учини повреду радне обавезе из члана 164. тачке 1.-7. овог Закона, изриче мера престанка радног односа (став 5.). Запосленом престаје радни однос од дана пријема коначног решења директора (став 6.).

У конкретном случају, тужила је 31.05.2022. године, у 15,28 часова, на степеништу ОШ "Вук Караџић" Ниш, отвореном шаком десне руке ударила мал. ученицу И.М. по леђима, пошто ју је претходно ухватила у пределу врата и главе и окренула за 180 степени, због чега се ученица савила напред и сишла низ степенице. На тај начин поступила је противно забрани насиља учињеног физичким кажњавањем детета (ученика), у смислу одредбе члана 111. став 1. и 6. Закона о основама система образовања и васпитања, па јој је тужени, у законито спроведеном дисциплинском поступку у смислу одредбе члана 165. истог Закона, изрекао дисциплинску меру прописану одредбом члана 166. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања. Сви облици насиља, злостављања, злоупотребе и занемаривање деце којима се угрожава или нарушава физички, психички и морални интегритет личности детета, представљају повреду једног од основних права детета наведених у Конвенцији у Уједињених нација о правима детета, а то је право на живот, опстанак и развој. Ратификацијом Конвенције о правима детета, држава се обавезала да ће заштитити децу од, између осталог, физичког и менталног насиља, злоупотребе и занемаривање (члан 19.). Пошто је тужила извршила акт физичког насиља према мал.ученици, физичким кажњавањем што је садржај повреде забране насиља за чије извршење се, по закону, изриче мера престанка радног односа, следи да су побијана решења туженог законита, па тужила неосновано побија правилност примене материјалног права.

Наводи се ревизије тужиле указује се на лоше међуљудске односе у колективу, што је без утицаја на одлучивање јер није предмет овог поступка, као и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, што није разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку, имајући у виду да ово није случај из одредбе члана 403. став 2. тог Закона.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Трошкови ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника, адвоката за састав ревизије и за судске таксе, туженој нису били потребни у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић